

## ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ ЕКСПЕРТНОЇ МОДЕЛІ ОЦІНЮВАННЯ ВАЖЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЇ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ

Головний принцип практичної реалізації покладений в основу експертної моделі (ЕМ) оцінювання важливості інформації з обмеженим доступом (ІзОД) – це проведення незалежного опитування думок експертів методом експертних оцінок відносно вербально-нечіткої шкали важливості («незначна», «мала», «середня», «велика») (рис. 1) та статистична обробка обраних лінгвістичних змінних за шкалою класифікації вагових оцінок кожного виду ІзОД.

ЕМ зводиться до послідовної реалізації множини завдань: 1) багатоетапне опитування думок експертів ( $N$  – кількість експертів,  $O_i$  – оцінка  $i$ -го експерта); 2) кількісний характер оцінок, які надала група експертів ( $\bar{O}$ ), 3) використання статистичних методів обробки результатів опитування ( $D$  – дисперсія (для визначення розбіжності оцінок),  $b$  – коефіцієнт варіації,  $K_b$  – загальний коефіцієнт варіації); 5) доведення результатів обробки до відома експертів ( $K_{ЗЕО}$  – коефіцієнт загальної експертної оцінки) з метою збільшення об'єктивності подальших оцінок ( $K_k$  – коефіцієнт компетентності експерта):

$$\bar{O} = \sum_{i=1}^N O_i / N; D = \sum_{i=1}^N (\bar{O} - O_i)^2 / N - 1; b = \sqrt{D}; K_b = b / \bar{O}; K_k^i = (O_i - \bar{O}) / \bar{O}; K_{ЗЕО} = \bar{O} + K_k^i + K_b.$$

Для реалізації ЕМ оцінювання ІзОД класифікація вагових оцінок задається за 100-бальною шкалою, а видів ІзОД методом нечіткої логіки правової класифікації інформації за сукупністю причинно-наслідкових і просторово-часових характеристик та ознак. Далі отримані оцінки піддаються факторному аналізу, що дає змогу у підсумку зменшити число змінних, тобто здійснити редукування даних, а також визначити структуру взаємозв'язків між змінними.

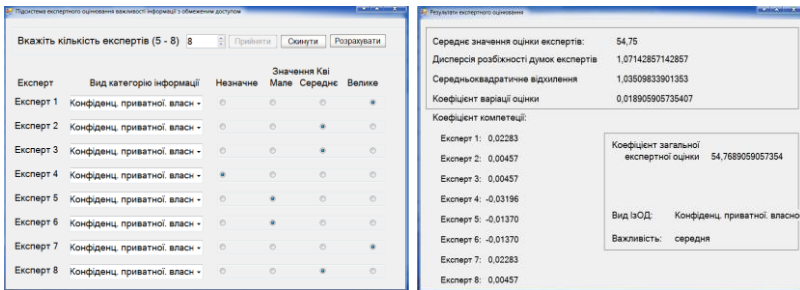


Рис. 1. Інтерфейс програмної реалізації ЕМ оцінювання важливості ІзОД

Запропонована практична реалізація ЕМ оцінювання важливості ІзОД дає змогу одержати загальну експертну оцінку  $K_{ЗЕО}$  відносно виду ІзОД у рамках ефективного впровадження системи захисту та охорони такої інформації.

Науковий керівник — д.т.н., професор О. Г. Корченко